Η μουσική εβδομάδα

Του Φοίβου Ανωγειανάκη

Ποικίλη σε ύλη -και διόλου ευκαταφρόνητη σε αριθμό συναυλιών- η προπασχαλινή μουσική δραστηριότητα της Αθήνας, με κορυφαία εκδήλωση την εκτέλεση του «Ρέκβιεμ» του Ντβόρζακ από τη Συμφωνική Ορχήστρα και τη χορωδία της ΕΡΤ.

Η παρουσίαση ενός μεγάλου έργου για ορχήστρα, χορωδία και σολίστες, άγνωστα ουσιαστικά στο κοινό της Αθήνας προσέδωσε όπως ήταν φυσικό άλλες διαστάσεις, σε σύγκριση με αυτές της χειμερινής περιόδου: απλής εναλλαγής Κ.Ο.Α. και διαφόρων συναυλιών.

Η μετάκληση ορισμένων ξένων σολίστ, μαέστρου και διευθυντή χορωδίας βρήκε πολύ θερμή ανταπόκριση στο αθηναϊκό κοινό. Ανταπόκριση που στηρίχτηκε βέβαια στην εκτέλεση, με κεντρικό πυρήνα τη χορωδία της ΕΡΤ, διδασκαλία Φανής Παλαμίδη. Με ομοιογένεια και σωστή τονικά η χορωδία είναι εκείνη που διαμόρφωσε τελικά το ύφος της εκτέλεσης. Ιδιαίτερα τα δύο τελευταία μέρη, «Πίε Γιέζου» και «Άγκνες ντέι» που έδωσαν με άνεση και πολλή πλαστικότητα την ατμόσφαιρα του ποιητικού κειμένου. Σε άλλες σελίδες αντίθετα, χάνονταν συχνά για τον ακροατή οι ήρεμες, εκφραστικές καταληκτικές φράσεις της χορωδίας εξαιτίας της ηχητικής πίεσης της Ορχήστρας. Ο Τσεχοσλοβάκος μαέστρος Βλαντιμίρ Βάλεκ κατόρθωσε να τιθασεύσει, ηχητικά, την ορχήστρα. Όχι όμως στο βαθμό που απαιτούσε η συνεργασία της με τη Χορωδία. Εδώ ωστόσο πρέπει να τονιστεί πόσο αρνητική επίδραση -ακουστικά- είχε η τοποθέτηση της χορωδίας στο βάθος της σκηνής (Γνωστό βέβαια το πρόβλημα, όσο και άλυτο, εφόσον δεν υπάρχει κατάλληλη αίθουσα συναυλιών). Θα μπορούσε ωστόσο και η «δυναμική» να ήταν μαλακότερη και ο αριθμός των μελών της ορχήστρας μικρότερος.

Τέλος, αδύνατοι οι φιλοξενούμενοι σολίστες. Η σοπράνο -η καλύτερη, γενικά, σε ύφος- με σκληρούς υψηλούς φθόγγους και ελάχιστα καθαρή άρθρωση. Ο τενόρος με επικίνδυνα τρέμουσα φωνή και υψηλούς φθόγγους ασταθεί τονικά. Ο βαρύτονος απαράδεκτα αδύνατος φωνητικά. Σολίστες θα έπρεπε νομίζουμε να επιλεγούν από τους Έλληνες τραγουδιστές, που οπωσδήποτε διαθέτουμε σήμερα.

Υ.Γ. Επιτέλους ένα πρόγραμμα χωρίς λάθη, καθαρό και καλαίσθητο. Ένα πρόγραμμα που δεν αγανακτείς όταν το διαβάζεις («Παλλάς» 27.4.86).

Ο Νίκος Κορατζίνος μπορεί να είναι υπερήφανος για την εικοσιπεντάχρονη θητεία του ως κορνίστας, εκτελεστής κρουστών και παιδαγωγός στη μουσική ζωή της Αθήνας. Παλαιότεροι και σημερινοί μαθητές του, σε μια συναυλία με έργα για κόρνο και κρουστά, μας έδωσαν ένα υψηλό στίγμα ποιότητας στα όργανα αυτά τιμώντας στο πρόσωπο του Νίκου Κορατζίνου το Δάσκαλο και Φίλο. Όπως επίσης και το μαέστρο, που διηύθυνε τη συναυλία αυτή με έργα από τους προκλασικούς χρόνους (Χαίντελ, Βιβάλντι) έως τους σύγχρονους (Μπάρτοκ, Φάιμπεργκ, Χατσατουριάν κ.ά.).

Το «Ρέκβιεμ» του Ντβόρζακ - Κόρνο και κρουστά — Η Συμφωνική της Κ.Ο.Α.

Στην ίδια συναυλία ακούσαμε, σε πρώτη παρουσίαση, το «Εαρινόν» για 8 κόρνα και κρουστά (1986) της Καλλιόπης Τσουπάκη και το «Βόλεϋ Μπολ», μονοθεματικό συμφωνικό ποίημα (1986) του Τάκη Καλογερόπουλου. Και στα δύο έργα, παρά το ότι ο ακροατής δεν αναγνωρίζει ακόμα την προσωπικότητα του συνθέτη, απ' την άλλη μεριά χαίρεται τη γνώση των οργάνων και την ευαισθησία στη χρησιμοποίηση των χρωμάτων από τους δύο δημιουργούς («Παλλάς» 20.4.86).

Τη Δευτέρα που πέρασε είχαμε την τελευταία(;) συμφωνική της φετινής χειμερινής περιόδου, με μαέστρο τον Ηλία Βουδούρη (1956). Από το πρόγραμμα ακούσαμε τη «Μουσική για ορχήστρα δωματίου» (1982-83) του Ηλία Παπαδόπουλου (γεν. 1951) και το κοντσέρτο για πιάνο του Ραβέλ, με σολίστα τη βενεζουελανή Πατρίτσια Αρένας. Το τελευταίο, με διόλου λαμπερό ήχο και όχι πολύ καθαρό στην τεχνική του μας άφησε πενιχρές εντυπώσεις. Σημειώνουμε ωστόσο τη συνοδεία του στην ορχήστρα, που εγγράφεται στο ενεργητικό του μαέστρου: ανάλαφρη και λαμπερή, ιδιαίτερα στο δυσκολότατο Πρέστο.

Για το έργο του ο συνθέτης Η. Παπαδόπουλος γράφει: τον εντυπωσιασμό του στο άκουσμα των «5 μικρών κομματιών για ορχήστρα» του Σάινμπεργκ το 1982-83. Και ότι «η εντύπωση αυτή στάθηκε το ερέθισμα για να προσπαθήσει να συνθέσει το έργο του με μια ανάλογη αντιμετώπιση ενορχήστρωσης». Η ενορχήστρωση ωστόσο της «Μουσικής...» του Η. Παπαδόπουλου δεν έχει, ουσιαστικά, καμιά σχέση με αυτήν του Σάινμπεργκ. Ο ακροατής απλώς ανακαλύπτει ορισμένα γνωστά κλισέ, που έχουν χρησιμοποιηθεί κατά κόρον σε μια γραφή τόσο παλιά πια για τις σημερινές μουσικές αντιλήψεις («Παλλάς» 28.4.86).